

A close-up photograph of a hand holding a pair of surgical forceps. The hand is positioned over a surgical site, which appears to be a patient's head or neck area. The forceps are held in a way that suggests they are about to be used. The background is dark, and the lighting is focused on the hand and the surgical site.

33
עונות
2017-2016

פנטזיה על חיים חדשים

הקאמרטה הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

הקאמרטת הישראלית ירושלים

מייסד ומנהל מוסיקלי: אבנר בירון
יועץ: יוסף ברדנשוילי

חברי התזמורת					
כינור ראשון מתן דגן* נטשה שר* כרמלה ליימן** יוקי אישיזאקה דניס ג'רסי רומן יוספוב סופיה קירסנובה	כינור שני הדס פבריקנט* אדוארד רזניק* אומרי צח ארנולד קוביליאנסקי מיכאל קונצביץ' קרן שושני	ויולה מיכאל פלסקוב* זורון אלפרין בוריס רימר אדוארד שובייב	צ'לו צבי אורליאנסקי* מרינה כץ* אלכסנדר סינלניקוב** קונטרבס דמיטרי רוזנצוויג* אלכסנדר אוסיפנקו	חליל אסתי רופא* אבוב מוקי זוהר* אורי מירז	בסון מאוריצי פאז* קריסטיונס גריגס קרן יער אלון ראובן* רות ורון טימפני קרן פנפימון־זהבי*

נגנים נוספים: יפים אייזנשטדט, צ'לו; יזהר קרשון, צ'מבלו

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל					
פרופ' רות ארנון*, יו"ר אבנר אזולאי* יעקב אייזנר* ד"ר חנן אלון יצחק אלרון	פרופ' שלמה בידרמן ד"ר יורם בלשר* פרופ' אבי בן בסט רו"ח תלמה ברבשקנולר פרופ' בני גיגר*	עו"ד יאיר גרין* אפרת וימן גרשוני* אילן דה פריס* רוברט דרייק פרופ' משה הדני* רוני זהבי*	יהודה זיסאפל רות חשין* ניסים לוי משה מיכלס* פרופ' מנחם פיש אורלי פרומן*	פרופ' שמואל קבילי רו"ח רענן קופ* פרופ' אורי קרשון פרופ' דפנה שוורץ* ברוך שלו דב שפיר	

הצוות האדמיניסטרטיבי		
מנהל כללי: בן ציון שירה מנהל אדמיניסטרטיבי: מיכאל קונצביץ' מפקה: ענת ריכטר	מנהלת שיווק: תמר אומנסקי מנהלת מכירות: דגן פדר מכירות: מרים רסקין ספרנית: תמר רייס	מנהל במה: ואלרי אקסיונוב יועץ משפטי: עו"ד עמי פולמן הנהלת חשבונות: שרית יצחקי

מחלקת מנויים: 1-700-55-2000 / בימים א'-ה' 09:00-17:00

משרד התזמורת: רח' ההגנה 13, הגבעה הצרפתית, ירושלים / טל: 02-5020503 / פקס: 02-5020504

כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com / אימייל: info@jcamerata.com

התזמורת נתמכת על ידי: משרד התרבות והספורט | עיריית ירושלים, האגף לתרבות ומסתייעת בתורמים שונים.

פנטזיה על חיים חדשים

פול גודווין מנצח (בריטניה)
רוברט מארי טנור (בריטניה)

וולפגנג אמדאוס מוצרט (1756-1791)
סימפוניה מס' 33 ק' 319 בסי במול מז'ור

ג'רלד פינזי (1901-1956)
דִּיֶס נְטְלִיס (יום ההולדת),
קנטטה לקול ולתזמורת כלי קשת, אופוס 8

הפסקה

סר מייקל טיפט (1905-1998)
פנטזיה קונצרטית על נושא מאת קורלי
לתזמורת כלי קשת

פרנץ יוזף היידן (1732-1809)
סימפוניה מס' 59 (סימפונית האש) בלה מז'ור

ירושלים / המינהל הקהילתי, הגבעה הצרפתית
יום ו', 20.1.17 בשעה 10:00 (קונצרט עם תהליך העבודה)

תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות
מוצ"ש, 21.1.17 בשעה 20:00
יום א', 22.1.17 בשעה 20:00
יום ו', 27.1.17 בשעה 13:00

ירושלים / תיאטרון ירושלים
יום ג', 24.1.17 בשעה 20:00

רחובות / מכון ויצמן למדע, אולם ויקס
יום ד', 25.1.17 בשעה 20:00

זכרון יעקב / אלמא מרכז אמנויות
מוצ"ש, 28.1.17 בשעה 20:00

תודה לפרופ' שמעון זנדבנק ולמנצח הרווי בורדוביץ'
על תרומתם לכתיבת התכנייה

כתיבת התוכנייה בני הנדל עיצוב חגית מימון
צילום שער ועיבוד פוטוגרפי יצחק נופך מוזס

מאסטרו פול גודווין מחלק את זמנו בין ניהול הפקות אופרה לבין ניצוח על קונצרטים. בברלין ניהל את הופעות **איפיגניה בטאוריס** של גלוק, בסקוטלנד ובאוסטרליה את **אורלנדו** של הנדל, במדריד את **אונס לוקרציה** של בריטן, ובויילס את האורטוריה **יפתח** של הנדל. ברפרטואר סימפוני וקאמרי ניצח על הפילהרמונית של ה-BBC, על הפילהרמוניות של רוטרדם, שטוקהולם והלסינקי, הסימפוניות של מוסקבה, ברמינגהם, סן פרנסיסקו, סיאטל, יוטה וטורונטו, הקאמרית הסקוטית והקאמרית של סנט פול.

לאורך כעשור כיהן גודווין כסגנו של כריסטופר הוגווד, מייסדה של תזמורת "האקדמיה למוסיקה עתיקה" בקיימברידג', עמה סייר בעולם והקליט מיצירות שיץ, טברנר ומוצרט. בשנותיו כמנצח אורח ראשי של "התזמורת הקאמרית האנגלית", שיתף פעולה עם אמנים נודעים, כגון הכנר ג'ושוע בל, הזמרות קירי ט'ה קאנאווה ומגדלנה קוז'נצה והצ'לן מסטיסלב רוסטרופוביץ'. בשנים האחרונות גודווין מכהן כמנהל המוסיקלי של פסטיבל באך בעיר כרמל בקליפורניה.

מאסטרו גודווין מקדם פרויקטים לצעירים. הוא הדריך במשך שנים תזמורות נוער באירופה, וסייע למוסדות שבהם התחנך – הקולג' המלכותי והאקדמיה המלכותית למוסיקה. זו הופעתו הראשונה עם הקאמרטה הישראלית ירושלים.

רוברט מארי, יליד אַסְקֶס, קנה את הכשרתו המוסיקלית בלונדון: בקולג' המלכותי למוסיקה, בסטודיו האופרה הלאומית ובתוכנית לזמרים צעירים של האופרה המלכותית קובנט גרדן.

בבריטניה השתתף בחמש אופרות של מוצרט, ב**פידליו** של בטהובן, ב**ההולנדי המעופף** של וגנר, ב**זמרת הרחוב** של אופנבך, ב**לקמה** של ד'ליב, ב**בוריס גודונוב** של מוסורגסקי, ב**דרכו של הולל** של סטראוינסקי, ב**פיראטים של פנזנס** של גילברט וסאליבן וב**פיטר גרימס וחלום ליל קיץ** של בריטן. באופרה הלאומית הנורווגית השתתף ב**אונס לוקרציה** של בריטן, באופרת המבורג ב**ג'וליאנה** של בריטן, ובפסטיבל זלצבורג ב**רומיאו וז'ולייט** של גונן.

ברפרטואר הקונצרטי של מארי **שני הפסיונים** של באך, ביצועים קונצרטיים של **שואל** ושל **אסיס וגלתיאה** של הנדל, **הרקוויאם והמיסה בדו מינור** של מוצרט, **מיסת נלסון והבריאה** של היידן, **הרקוויאם** של ברליוז, **מיסת החיים** של דיליוס, **אליהו** של מנדלסון ו**רקוויאם המלחמה** של בריטן.

מארי הופיע תחת שרביטיהם של גדולי המנצחים, ובהם: סר אליוט גרדינר, סר צ'ארלס מַקְרֶס, סר אנדרו דייוויס, אדוארד גַרְדְנֶר, פול מקריש, ולרי גרגייב, אַסְהֵרְפֶקה סְלוֹנן ועמנואל חיים. זו הופעתו הראשונה עם הקאמרטה הישראלית ירושלים.

אנסמבל הפעמונים ארסיס

מוזיאון תל אביב לאמנות
אולם רקנאטי
מוצ"ש, 25.2.17 בשעה 20:00
כרטיסים בקופת התזמורת ובאתר

כרטיסים מוזלים למנויי הקאמרה
כרטיסים לצעירים מתחת לגיל 35: 50 ₪

הקאמרה הישראלית ירושלים
אנדרס מוסטון כינור וניצוח (אסטוניה)
אנסמבל הפעמונים ארסיס (אסטוניה)

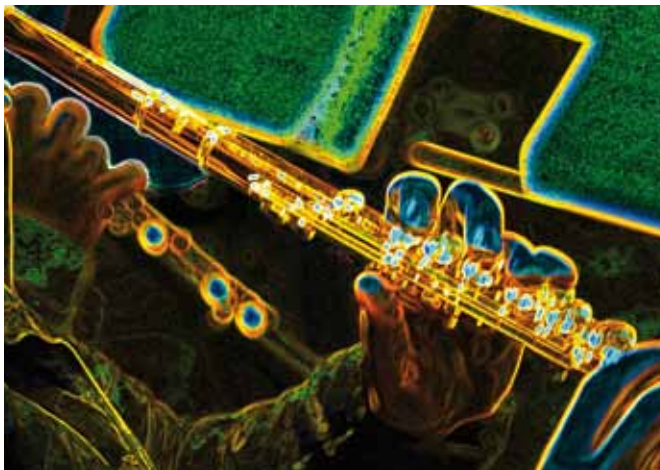
פטר ויהי / ארבעים ושתיים
פטר ויהי / לזכר H.M.
פטר ויהי / סימפונית הפעמונים לאנסמבל פעמונים של
שבע אוקטבות ולתזמורת קאמרית
היידן / סימפוניה מס' 60 ("המפוזר") בדו מז'ור
באך / שאקון לכינור, לתזמורת ולפעמונים

קופת התזמורת: 1-700-55-2000 / אתר התזמורת: www.jcamerata.com

צילום: מייט ג'וריאזו, מקסיס ריידר

במסגרת פסטיבל טאלין, תל אביב

לא רק מוצרט

אבנר בירון מנצח
רות ציזאק סופרן (גרמניה)
מוקי זוהר אבוב (ישראל)

סמואל ברבר / קנצונטה לאבוב ולתזמורת כלי קשת
בועז בן משה / מתוך "מחזור שירי ג'יימס ג'ויס"
מוצרט / סרנדה מס' 12 לכלי נשיפה
מוצרט / האריות הקונצרטיות:
• "הולכת אני, אך לאן, אלי?"
• "את מבקשת שאשכחך?"
• "מי יידע את ייסורי אהבתך?"

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 3.3.17 בשעה 13:00

מוצ"ש, 4.3.17 בשעה 20:00

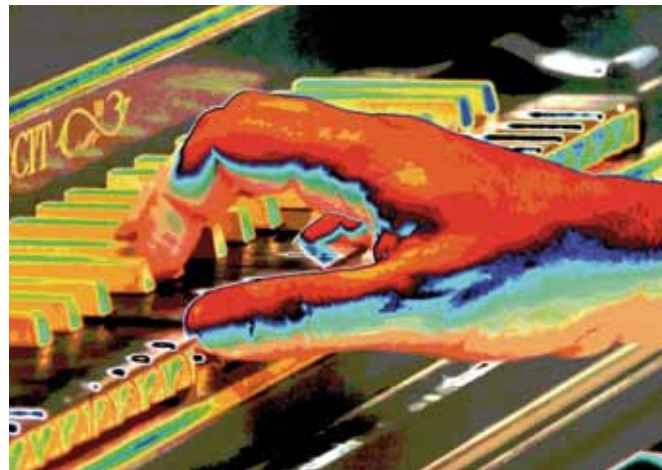
יום א', 5.3.17 בשעה 20:00

ירושלים: תיאטרון ירושלים

יום ג', 7.3.17 בשעה 20:00

רחובות: אולם ויקס במכון ויצמן למדע

יום ד', 8.3.17 בשעה 20:00

משפחת באך המורחבת

רינהרד גבל מנצח (גרמניה)
רימונד נולטה בסבריטון (גרמניה)

וילהלם פרידמן באך / סימפוניה פ' 64
יוהאן סבסטיאן באך / קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 3
יוהאן כריסטוף פרידריך באך / פיגמליון, קנטטה לבס ולתזמורת
יוהאן כריסטיאן באך / סימפוניה מס' 6 בסול מינור
קרל פיליפ עמנואל באך / סימפוניה ברה מז'ור

ירושלים: תיאטרון ירושלים

יום ג', 14.2.17 בשעה 20:00

זכרון יעקב: אלמא מרכז אמנויות

יום ד', 15.2.17 בשעה 20:00

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 17.2.17 בשעה 13:00

מוצ"ש, 18.2.17 בשעה 20:00

יום א', 19.2.17 בשעה 20:00

אלגרו אסאי / אנדנטה / מינואט וטריו / פינאלה: אלגרו אסאי

ל ידע לאופולד מוצרט כמה מילות שבח ירעיפו הדורות הבאים על בנו וולפגנג, היה בוודאי ממתן את נימת הקטרוג כלפיו. את המנשרים התכופים ששיגר לו מלא בטרוניות אינסוף על כי הבן תר אחר משרת מלחין בערים מינכן, אאוגסבורג, מנהיים ופריס, במקום להיענות למשרת נגן בעירו.

הנה קטע ממכתב שכתב לאופולד לבנו ב-1778, כשנה לפני לידת סימפוניה מס' 33: "וולפגנג יקירי, אתה מתמסר בלי שמץ מחשבה לכל גחמה העולה במוחך או המוחדרת לשם על ידי משהו! אתה כותב 'אני מלחין! אל לי לקבור את כישרוני'. ומי אומר שעליך לקבור את כישרונוך? זאת בדיוק תעשה, אם תמשיך בשיטוטיך הצוענייים!!!"

ואילו וולפגנג, במכתב מפריס, במענה לבשורת אביו כי אירגן לו משרה של נגן עוגב אצל הארכבישוף של זלצבורג, כותב: "כשאני מדמיין לי כי אנשק את אבי היקר ואת אחותי היקרה – כמה טוב לי אבל, שאומר לך מה אני מרגיש באמת? אני מתעב בזלצבורג את ההערכה המועטה למוסיקה, ואת העובדה שהארכבישוף אינו בוטח במי שנוסע. אני טוען שאדם בעל כישרון בינוני, אם יראה עולם ואם לאו – יישאר בינוני. אבל אדם בעל כישרון עילאי* - כפי שבלי צניעות מזויפת אני מאמין שיש לי – יתנוון וייבול אם יישאר תמיד במקום אחד. אני מבטיחך: נסיעה זו לא הייתה לשווא! ליכולת ההלחנה שלי היא הועילה מאוד!"

והזהרה של פריס" אפשר לחוש לאורך היצירה כולה. ועם זה, אלמנט זלצבורגאי אינו נעדר גם הוא: הסימפוניה פותחת במשקל 3/4, כמשקל המחולות הצפון-אוסטריים שספג מוצרט בעירו.

הפרק הראשון, המעוצב בצורת הסונטה, פותח בהיסוס שקט, המפנה מקומו חיש למתקפת פּוֹרְטָה, המוליכה אל דואטים מלאי חן ומשובה בין כלי הנשיפה לכלי הקשת, בדומה לדיאלוגים שיאפיינו את אופרות מוצרט בהמשך. ליריות ונמרצות, שקט וסערה מתחלפים בדיאלוגים האלה.

את שני נושאי **הפרק השני**, האטי והחרישי, מגישים בעיקר כלי הקשת. כלי הנשיפה תומכים ומגבים פה ושם, ורשות דיבור של ממש הם מקבלים רק פעמיים, סביב אותם קרשצ'נדי בנוסח מנהיים שהזכרנו.

כמו ריקודם המגושם של איכרים כבדי מגפיים שנמע **הפרק השלישי**, המינואט, על חלקיו הקצרים החוזרים ונשנים. כאמור, הפרק הזה הוסף לסימפוניה כמה שנים אחרי לידתה, כבר בהיות מוצרט בווינה.

שצף, קצב, סחרור והומור מאפיינים את **הפרק הרביעי** והחותר. כמו הפרק הראשון, גם הפרק הזה מולחן בצורת הסונטה, וכמו הפרק השני, גם משקל הפרק הזה 2/4. אם את זרעי הדיאלוגים האופראיים העתידיים של מוצרט שמענו בפרק הראשון, כאן על אחת כמה וכמה וביתר שאת.

לא לנגינה בעוגב או בכינור תחת בוס שמרן בחצר קרתנית שואף עתה מוצרט בן ה-22. להלחין הוא רוצה, לנצח מעם המקלדת, ולהפגין את גאונותו קבל עם ועולם. באין לו הצעה התואמת את שאיפותיו, הוא נכנע ושב לזלצבורג, ושם, למרות התסכול, הוא מפיק בשנתיים עד לעקירתו לווינה שפע פנינים: מיסות, סונטות, מגניפיקט, סרנדה, דיברטימנטי... ושלוש סימפוניות: מספר 32, 33 ו-34.

את הסימפוניה שלפנינו השלים מוצרט ב-9 ביולי 1779. במקור הייתה מס' 33 תלת-פרקית, ואת הפרק הרביעי הוסיף לקראת ביצועה בווינה, כעבור שנים מספר. התזמור נועד להרכב לא גדול: צמדי אבובים, בסונים, קרנות וכלי קשת.

מביני דבר יודעים למצוא בסימפוניה אישושים לסגנונות שקנה לו מוצרט בשיטוטיו באירופה: את אסכולת מנהיים ניתן לזהות בקרשצ'נדי השוטפים את האנסמבל בפרק ב; את ניחוח "התעוזה

*הוא בוחר במילה הצרפתית supérieur.

אינטרְדָה (פתיחה כלית) / רפסודיה / רציטיבי מלווה) / ההתעלות (מחול) / פליאה (אריזו) / הברכה (אריה)

|| יצירות מוצרט ופינזי משתלבות טוב יחדיו", אומר המנצח פול גודווין. "שתיהן ליריות ומלודיות. סימפונית מוצרט מכינה יפה את לב השומע לרוחניות, למדיטיטיביות ולטונאליות של פינזי."

ג'רלד רפאל פינזי נולד בלונדון, ליהודי איטלקי וליהודייה גרמנייה. מוצאו לא מנע ממנו שימוש בטקסטים נוצריים מובהקים ביצירותיו. את רוב חינוכו ספג בכנסיות: מורו הראשון היה ארנסט פֶרֶר (Farrar), נגן עוגב כנסייתי בעיר הֶרוֹגְיִיט שביורקשר, ומשנפל מורו בקרב במלחמת העולם הראשונה, המשיך את לימודיו בהדרכת אדוארד ברסטאו (Bairstow), נגן עוגב ומנצח מקהלת הקתדרלה של יורק. בהיותו בן 24 נרשם פינזי לשיעורי הקונטרפונקט של ר' או' מוריס, מורם של הולֶסְט ווהן וויליאמס, ובכך צעד את צעדיו הראשונים במסלול הצטרפותו אל חבורת המלחינים האנגלים של תחילת המאה העשרים.

סממנים בולטים בקורפוס של פינזי הם נימה אֶלְגִית תדירה במוסיקה ורכיב שירי פואטי כבסיס לרבות מיצירותיו לקול ולמקהלה. את האלגיות קל להבין לנוכח ריבוי האבדנים שהיו מנת חלקו: אביו מת בהיות ג'רלד בן שמונה, ואחר כך נפטרו שלושה מאחיו. גם נפילתו בקרב של מורו פָרֶר הסבה לו צער עמוק. ייתכן כי השירה, שאליה נטה לבו מילדות, הייתה לו נוחם בשעות תוגה.

המשוררים האנגלים שהרבה פינזי להלחין את שיריהם היו תומאס הארדי וכריסטינה רוֹסְטִי בני המאה ה-19. משיכה מיוחדת הייתה לו גם אל כתבי תומס טְרֶהֶרְן בן המאה ה-17, מחברם של ארבעת הפרקים המושרים של "דִּיֵס נְטִלִיס". טרהרן, תיאולוג וכומר אנגליקני אדוק, הציב במרכז ראיית עולמו שילוב בין המבט התמים, ה"קדם-נפילתי" של הילד לבין התובנה הבשלה של הכותב הבוגר, ובכך הקדים במאה שנה ויותר את ויליאם וורדסוורת', הרומנטיקן הגדול של המאה ה-19, שגם משיריו הלחין פינזי.

לאורך שנות השלושים ישבו פינזי ורעייתו בבית כפרי במחוז וילטשר. במטעם גידלו זנים נדירים של תפוחים, ובספרייתו הגדושה עיבד שירי עם אנגליים והלחין.

הקנטטה שלפינזי הושלמה ב-1939, אחרי עמל של תריסר שנים. הבכורה נדחתה עד 1940 בשל פרוץ מלחמת העולם השנייה והקלטת הבכורה נעשתה רק ב-1946.

אף כי הקנטטה נולדה לקראת אמצע המאה העשרים, היא טונאלית לעילא, ולשונה המוסיקלית אינה רחוקה מזו של המנטור של פינזי, המלחין רייף ווהרויליאמס. לא רק תפקידי כינור ראשון ושני יש בה; גם סקציות הוויולות והצ'לי מפוצלות לשני קולות. כאמור, ראיית הילד התמים עומדת במרכז היצירה, כפי שהציבה המשורר תומס טְרֶהֶרְן, כותב המילים.

הפרק הראשון, הֶפְלִי, אנדנטה, הוא מעין כניסה שלפני הכניסה: התנגנות האטית והמלודית מובילה אל המדיטיטיביות של

הפרק השני (גם הוא אנדנטה), שבו המילים מצטרפות למוסיקה, כדי להציג את גדלות הילדות בחיי האדם והעולם. בפתחתו ובחתימתו של פרק א' עשוי המאזין לשמוע הד ל"וולטבה" של סמטנה, או רמזים להמנון הלאומי של ישראל.

הפרק השני מדיטיטיבי. בו, וכן בפרקים האחרים, ניתן לזהות טכניקה אהובה על פינזי בעיצוב מנגינת השר: המילים החשובות במשפט, ובמיוחד מילות ההתעלות - **גדלות, שמיים, מזהירים, הלהיבוני, שמחה, אש, אלוהית, לנצח...** זוכות לתווים גבוהים, ו/או מתמשכים ולליווי מודגש של האנסמבל.

הפרק השלישי, אלגרו ויוצ'ה, שונה בנימתו: כשמו כן הוא – מחול של התעלות. אם בפרקי האנדנטה היה לנגינת התזמורת אפקט מרגיע באינטרלודים שבין המשפטים המזומרים, כאן נגינות הביניים מדגישות את אש ההתרגשות.

הפרק הרביעי (אנדנטה) בליווי דיסוננטים מרימים מתוקים ו**הפרק החמישי** (טמפו קומודו) המכיל קנונים כמו־באכיים, משיבים את הקנטטה אל הנימה המדיטיטיבית שבה החלה, והם מביעים את הפליאה ואת הברכה, שהאמינו בהם הן טְרֶהֶרְן בן המאה ה-17 והן פינזי בן המאה ה-20.

*מוכרת שורתו השירית של וורדסוורת' "הילד הוא אביו של האדם", כלומר את רוח האדם מעצב ה"אני" הילדי שלו.

ג'רלד פינצי (1901-1956)
דיס נטליס (יום ההולדת)

טקסטים מאת תומאס טרהרן (1636-1674) / עברית: בני הנדל

פתיחה תזמורתית

רפסודיה

הראות עיניך את הילדות, נצן גדלות עלאית ושמימית?
זר הייתי, ובבואי לעולם,
ברכוני והקיפוני אינספור שמחות:
ידיעתי הייתה מתנת אל. כמלאך התפעמתי ממעשי האלהים,
מעשים מזהירים, נהדרים.

שמים וארץ אמרו כבוד בוראי,
ובאזני היתה שירתם נפלאה לא פחות מן השירה ששמע אדם הראשון.
זאת אדע, כי לא היתה פליאת אדם בגן עדן
רבה משלי ומתוקה.
בתחלה היה הכל חדש לי ומוזר,
נדיר מני תאור ומנהגה וכליליפי.
כל הדברים היו נטוליררר, טהורים ונוקאי הוד.

הקמה זרחה בוהקת; אלמותית היתה החטה,
לא קציר סופה ולא זריעה ראשיתה.
השבתי - הנה כה היא עומדת מסוף העולם ועד סוף העולם.
העצים הירקים, כשראיתם לראשונה, הלהיבוני והקסימוני.
יפים והדרם הפעימו את לבי;
כמעט יצאתי מדעתי מרב התרגשות,
כה מפתיעים היו ופלאיים.

נשואי פנים כל כך נראו לי הזקנים!
כשרפים בני אלמות נראו לי!
והצעירים - כרוביאל בוהקים,
והעלמות - כמלאכיות של חיים ויפי!
לא ידעתי כי ילודים הם, או כי יקיץ עליהם הקץ.
השבתי כי כל היצורים לנצח יהיו.
לא ידעתי כי חטאים יש בעולם, או תלונות או חקים.
לא חלמתי כי דלות יש, מאבקים או מדות מגנות.

Gerald Finzi (1901-1956)
Dies Natalis (Day of Birth)

Poems by Thomas Traherne (1636-1674)

Intrada – Orchestral Introduction

Rhapsody

Will you see the infancy of this sublime and celestial greatness?
I was a stranger, which at my entrance into the world
Was saluted and surrounded with innumerable joys:
My knowledge was divine. I was entertained like an angel
With the works of God in their splendour and glory.

Heaven and Earth did sing my Creator's praises,
And could not make more melody to Adam than to me.
Certainly Adam in Paradise had not more sweet and curious
Apprehensions of the world than I.
All appeared new, and strange at first,
Inexpressibly rare and delightful and beautiful.
All things were spotless and pure and glorious.

The corn was orient and immortal wheat,
Which never should be reaped nor was ever sown.
I thought it had stood from everlasting to everlasting.
The green trees, when I saw them first, transported and ravished me.
Their sweetness and unusual beauty made my heart to leap,
And almost mad with ecstasy,
They were such strange and wonderful things.

O what venerable creatures did the aged seem!
Immortal cherubim!
And the young men glittering and sparkling angels,
And maids strange seraphic pieces of life and beauty!
I knew not that they were born or should die;
But all things abided eternally.
I knew not that there were sins or complaints or laws.
I dreamed not of poverties, contentions or vices.

דְּמָעוֹת וְרִיבִים נִסְתַּתְּרוּ מִפְּנֵי עֵינַי.
בְּכֹל רְאִיתִי אֶךְ שְׁלוֹם עֵדֶן.
הַכֹּל שָׁלוֹ הָיָה, חִפְּשִׁי וְאַלְמוֹתַי.

ההתעלות

יִלְדוֹת מְתוֹקָה!
הוּ, אֵשׁ שְׁמִימִית! הוּ, אֹר נִשְׁגָּב!
כְּמָה זוֹהָרִת, כְּמָה לוֹהֶבֶת!
גְּדוּלָה הֶהָאָרֶת,
עַד כִּי תִבְלַל כְּלָה לָהּ תֹאמַר שִׁירָה!

הוּ, שְׂמֵחָה שְׁמִימִית!
מָה בְּהִירוֹת גְּדוּלָה וְקִדּוּשָׁה עֲטוּיָה עָלַי!
שְׂמֵחָה כֹּה גְדוּלָה מִי מִסַּר לְיָדַי?

מִן הָאֵל בְּרִקְיָעִים
שִׂי זֶה נִשְׁלַח, וּבֹ אֶתְלַקַּח,
כִּדֵי שְׁשֵׁם הָאֵל יִשְׁתַּבַּח.
הַכּוֹכָבִים אֲשֶׁר בְּשָׁמַיִם נְעִים
זֹהָר הַשֶּׁמֶשׁ - אֶת אֶהְבְּתוּ מֵרָאִים.

מָה אֱלֹהִית אָנִי!
עֲשֶׂר זֶה עֵלְאִי,
כֹּל הַחַי, הַבְּרִיא,
מִי גָדֵל? מִי הַשִּׁית
אוֹתִי כָאֵן, אִיזוֹ יָד אֱלֹהִית?

פליאה

כְּמִלְאָךְ יָרַדְתִּי מִמְרוֹמִים!
וּמִזִּיו בְּרִיוֹתִיו מָה הִפְתַּעְתִּי!
לְרֵאשׁוֹנָה כְּשֶׁבִינָם הוֹפַעְתִּי
הַדָּרָם לְבָבִי מָה הִפְעִים!
הַחֶלֶד - כָּאֵל - נִרְאָה לִי נֶצְחִי,
נִשְׁמַתִּי בּוֹ הִלְכָה כְּרַגְלִי;
וְהָיָה לִי לְבָן שִׁיחִי
כֹּל דָּבָר שָׂרְאוּ שְׂתִי עֵינַי.

All tears and quarrels were hidden from mine eyes.
I saw all in the peace of Eden.
Everything was at rest, free and immortal.

The Rapture

Sweet Infancy!
O heavenly fire! O sacred Light!
How fair and bright!
How great am I
Whom the whole world doth magnify!

O heavenly Joy!
O great and sacred blessedness which I possess!
So great a joy who did into my arms convey?

From God above
Being sent, the gift doth me enflame,
To praise His Name.
The stars do move,
The sun doth shine to show His Love.

O how divine Am I!
To all this sacred wealth
This life and health,
Who rais'd? Who mine
Did make the same! What hand divine!

Wonder

How like an angel came I down!
How bright are all things here!
When first among His works I did appear
O how their glory me did crown!
The world resembled His Eternity
In which my soul did walk;
And everything that I did see
Did with me talk.

הַשָּׁמַיִם מְלֵאִים אוֹר וְהוֹד,
כַּמָּה זָךְ, כַּמָּה צַח הָאָוִיר,
כַּמָּה רַךְ, אֱלֹהֵי וּבְהִיר!
כּוֹכְבֵי־רוֹם שְׂמֻחוּנֵי מְאוֹד;
מַעֲשֵׂי־אֵל טְהוּרִים כָּלֵם,
עֲשִׂירִים כֹּה נִרְאוּ וְטוֹבִים,
יִדְעֹתֵי כִי לְעוֹלָם אֲנֶצֶרֶם בַּחֲבֹה בְלָבְבִי.

בְּרִיאוֹת הַיּוֹלֵית וּתְמִימוֹת
צִמְחָה אֶז בְּחוֹךְ עֲצְמוֹתֵי,
וּבְהִרְאוֹת גְּדֻלוֹתֵי אֱלֹהֵי,
הִרְגַּשְׁתִּי בִי מַעֲיֵן מֵהוֹת
שְׁכַל כָּלֵה רוּחַ זְרַמְתִּי
כִּי־עַם יָמֵי הַחַיִּים:
הַבְּטִיתִי וְהַשְׁתוּמַּמְתִּי: כָּל דָּבָר וְדָבָר אֱלֹהֵי.

הברכה

אַבְרָיִם קְטַנִּים אֵלֵה, עֵינַיִם וְיָדַיִם שְׁכָאן נִגְלוּ לְפָנַי,
זֶה הַלֵּב הַנוֹשֵׁם, שֶׁבְּפַעֲמֹתָיו הַחֲלוּ חַיִּי;
אֵי הֵיִיתֶם?
אִיזָה פְּרָגוֹד הַסִּתִּירְכֶם מִפָּנַי זְמַן כֹּה רַב?
וְהֵיכָן, בְּאִיזוֹ תְּהוֹם, הֵיטָה טְמוּנָה לְשׁוֹנֵי, שְׁנוּצָרָה בְּעִבּוּרֵי עֲכָשׂוּ?

דוּמָם עַת שְׁכַנְתִּי יוֹבְלוֹת וְדוֹרוֹת
בְּעַפְרָ וּבַתְּהוֹ, אֵיךְ יִכְלֹתִי לִרְאוֹת
עֵינַיִם, אֲזַנָּיִם, דְּמַעוֹת, חַיּוּכִים?
אוֹצְרוֹת קְבֻלְתֵּי־יָם, נָא הֵיוּ בְרוּכִים!

אֲנִי קָם מִעַפְרָ וְנִעוֹר מִן הָרִיק,
וּפְלָאִים פּוֹגֵשׁ מִבְּטֵי הַמּוֹרָם,
הִנֵּה מִתְּנָה לִי הָאֵל מַעֲנִיק: אוֹר וְרִקִּיעַ וְאֶרֶץ וְיָם
וּמְאוֹרוֹת שְׁלֵי הֵם, אִם אֵדַע הוֹקִירָם.

הִזֵּר הִבָּא הִנֵּה זְרִיּוֹת הוּא פּוֹגֵשׁ, וְהִזֵּר מוֹזֵר הוּא רוֹאֵה,
בְּאוֹצְרוֹת־פְּלֵא מְלֵא עוֹלָם זֶה, הַנִּצָּה,
וְלִי מְאוֹד חֲדָשִׁים:
אֶךְ הַיּוֹתָם שְׁלֵי, שְׁהֵיִיתִי אֶפְסוֹת,
הוּא הוּא הַדְּבָר הַמּוֹזֵר; וְהִנֵּה, הוּא קָרָה בְּכָל זֹאת...

The skies in their magnificence
The lovely, lively air,
O how divine, how soft, how sweet, how fair!
The stars did entertain my sense;
And all the works of God, so bright and pure,
So rich and great, did seem,
As if they ever must endure in my esteem.

A native health and innocence
Within my bones did grow,
And while my God did all His Glories show,
I felt a vigour in my sense
That was all Spirit. I within did flow
With seas of life, like wine;
I nothing in the world did know but 'twas Divine.

The Salutation

These little limbs, these eyes and hands which here I find,
This panting heart wherewith my life begins;
Where have ye been?
Behind what curtain were ye from me hid so long?
Where was, in what abyss, my new-made tongue?

When silent I, so many thousand, thousand years
Beneath the dust did in a chaos lie, how could I smiles, or tears,
Or lips, or hands, or eyes, or ears perceive?
Welcome, ye treasures which I now receive.

From dust I rise and out of nothing now awake,
These brighter regions which salute my eyes,
A gift from God I take, the earth, the seas, the light, the lofty skies,
The sun and stars are mine: if these I prize.

A stranger here, strange things doth meet, strange glory see,
Strange treasures lodged in this fair world appear,
Strange, all, and new to me:
But that they mine should be who nothing was,
That strangest is of all; yet brought to pass.

טיפט הבשיל לאט: בילדותו השתעשע בפסנתר שבבית הוריו, אך רק בגיל 18 החל ללמוד מוסיקה. בגיל 30 החל לפרסם, בגיל 40 החל להתפרסם, ואל ההוקרה הנושקת לזו של ידידו בריטן הגיע רק בגיל 60. התואר "סר" הוענק לו בהיותו בן 61, 13 שנים אחרי כתיבת פנטזיית קורלי. הוא הותיר 5 אפרות, 5 רביעיות, 4 סימפוניות, 4 סונטות לפסנתר, יצירות למקהלה ולתזמורת ואורטוריות. בין יצירותיו הידועות: האופרה **חתונת אמצע הקיץ**, האורטוריה **ילד בן זמננו**, ו**פנטזיית קורלי**.

טיפט התבונן בחדות במצב האנושי והרבה לחבר יצירות שמובעות בהן רדיפת צדק וחמלה. האורטוריה שהזכרנו, **ילד בן זמננו** (A Child of our Time), עוסקת בנער היהודי הרשל גרינשפן, שעקב מעצר הוריו ע"י הגסטפו, התנקש בדיפלומט נאצי, ומעשהו שחרר את נצרת "ליל הבדולח". טיפט, שחיבר גם את מילות האורטוריה, שיקף בה את אמונתו כי יש להמשיל את האור בנפש האדם על האפלה*. כמופת ליצירתו נטל את פסיוני באך, אך ברוח המאה ה-20 שילב באורטוריה ספיריצי'ואלס אפרואמריקניים.

טיפט לא רק דרש, אלא גם פעל. בראשית דרכו, כשאבדו נגני הראינוע את פרנסתם, הקים בעבורם תזמורת קראופרטיבית. ובסוף חייו הקים קרן לתמיכה במוסיקאים צעירים. עמדותיו האתאיסטיות, שהביאו לסילוקו מבית הספר העממי, התגבשו לימים לידי טרוצקיזם. גם פציפיסט וחסר פשרות היה.

אשר לסגנונו המוסיקלי, הוא נטה למודרניזם. בין מוריו בקולג' המלכותי למוסיקה היה המורה המהולל לקונטרפונקט ר' או' מוריס, שהיה גם מורו של ג'רלד פינזי. אך בזמן שפינזי נטל את תלמוד מורו אל הקוטב הטונאלי, נמשך טיפט דווקא אל הקוטב האיטונאלי.

את פנטזיית קורלי הלחין טיפט בהזמנת פסטיבל אדינבורו, שבשנת 1953 עמד לציין מלאת 300 שנה להולדתו של הכנר והמלחין האיטלקי ארכאנג'לו קורלי. טיפט היה בחירה טובה, שכן בעת לימודיו בקולג' המלכותי למוסיקה התעמק ביצירות המאה ה-17, ובלימודיו אצל ר' או' מוריס למד לכתוב פוגות אלה באך. שני הסגנונות משתקפים ביצירת המחווה לקורלי.

היצירה פותחת במוטיב הלקוח מאדג'ו של קורלי**, ואחריו טיפט מפתח למוטיב שבע וריאציות. החמישית היא פוגה, שבה, כמעשה מרכבה, מובא ציטוט מן הפוגה לעוגב בסי מינור של באך על פי נושא מאת קורלי. הפוגה מסתיימת בטיפוס אטי מ"אפלה" דיסוננטית ל"אורה" קונסוננטית, ואחרי אשדי צלילי כינור מסתחררים, המגיעים לידי שיא נלהב עד ארוטי, שלווה פסטורלית משתררת.

לא רק את הנושא המוסיקלי נטל טיפט מקורלי, אלא גם את תזמורו: כמוהו בנה את היצירה כ"קונצ'רטו גרוסו", כלומר תזמורת גדולה (הקרויה גם רִיפִּינֶו) והמשוחחח עם קבוצת שלושה סולנים. אלא את הריפִּינֶו פיצל לידי שתי קבוצות: "קונצ'רטו גרוסו" ו"קונצ'רטו טְרָצ'ו" (תזמורת שלישית),

המשמשת בסו קונטינואו. ניצבים (או יושבים) אפוא שלושה סולנים - כנר ראשון, כנר שני וצלן, ומאחוריהם ומכל צד - שני אנסמבלים, ובכל אחד מהם כינור ראשון ושני, ויולות, צ'לי וקונטרבס.

העינין מסתבך עוד, כשטיפט ממזג מדי פעם את נגני הקונצ'רטו גרוסו עם נגני הקונצ'רטו טרצו לריפִּינֶו אחד גדול. זאת ועוד: לרוב, הסולנים מובילים, כצפוי, אך יש שאת המנגינה הראשית מנגנים קשתני הקונצ'רטו טרצו, או אפילו - באמירה דמוקרטית - הכינורות השניים, האחד מקבוצת הסולנים והאחרים - מהקונצ'רטו גרוסו. מבקר הטיימס הלונדוני זעק: "הקונטרפונקט מורכב מדי! כל כך הרבה קורה, עד שאין האוזן הנבוכה יודעת במה להיאחז".

מאסטר פול גודווין מנסח זאת אחרת: "את המדיטיטיביות המלודית של פינזי, שתמשך להתנגן בתודעת הקהל בהפסקה, יחליפו לאחריה האלמנטים הדיסוננטיים והריתמיים של יצירת טיפט. בזה אינני אומר שאין בה יופי! יש בה יופי גדול, במיוחד כשמבינים כיצד השלד הבארוקי מעוטר בידי טיפט בשכבות צבע רבות ובקישוטי תחרה".

*אלמנט האור והחושך צף במהלך טיפול פסיכואנליטי ויוגיאיני שעבר טיפט, עקב התחבטויות בנפשו שלו.

**אדג'ו בפה מינור הלקוח מקונצ'רטו גרוסו בפה מז'ור אופ' 6 מס' 2.

פרסטו / אנדנטה - אלגרטו / מינואט
וטריו / פינאלה: אלגרו

ךש שבקשת סדר מולידה אי סדר מבלבל או אי סדר מלבב. נתחיל במבלבל: באמצע המאה ה-20 פרסם המוסיקולוג ההולנדי אנתוני ואן הובוקן קטלוג של יצירות היידן בהסתמך על ממצאיו המוקדמים של החוקר הרומני אֶזְבְּיוֹס מְדִיץ'בֶּסְקִי. הובוקן גילה כי תאריכי היווצרותן של כמה מן הסימפוניות שגוי, אך כיוון שסדרן השתרש – הותירו על כנו. וכך קרה שהסימפוניה שנשמע היום, מס' 59, הייתה צריכה להיקרא מס' 35 או מס' 36, כי נכתבה כעשר שנים לפני סימפוניה מס' 58.

יש להניח כי את הבלבול אישש מרכיב **האש** בשם הסימפוניה, שם שנתנו לה משווקיה, בעקבות כיכובה כנגינת ביניים במחזה ושמו "הדליקה"* באמצע שנות השבעים של המאה ה-18. ניתן אפילו למצוא אלמנטים "דליקים" בפתיחת היצירה ובסיומה. אלא מה? במאה ה-20 נתגלו שני כתבי יד של היצירה מאמצע שנות הששים, וזו ההוכחה שהיידן הלחין את הסימפוניה לפחות עשר שנים קודם להעלאת המחזה.

אשר לאי הסדר המלבב: היידן, שהיה משרת כנוע של נסיכו**, נאנק תחת לויז' הדוק של הלחנה על פי דרישה, ניצוח על שתי תזמורות ופיקוח עליהן. פנאי רב כל זה לא הותיר בידי, אבל חופש כן. חופש שבחר בו, חופש שברא לו: לפרוע סדר. לשנות. לחדש. אף כי לא המציא את רביעיית כלי הקשת ואת הסימפוניה, קנה לו בזכות חדשנותו את שני התארים "אבי הרביעייה"

ו"אבי הסימפוניה". הוא עצמו מתאר את התהליך כך: "כפקלמייסטר ניתן לי לערוך ניסויים, ללמוד מה מקדם את האפקט הרצוי ומה מחלישו, וכך יכולתי לשנות, להוסיף, לגרוע, בקיצור, להעז כרצוני."

ומעיר החוקר האמריקני ג'אן סופורד: "היידן מתקשר בתודעתנו עם יצירות מז'וריות, שטופות שמש, שבִּישירות של הגשתן משולבים כתמי כפריות וקטעי קונטרפונקט מושכלים; בסטרקטורות המסורתניות שלו צצים שוב ושוב הבזקי המור שִדִי; הוא ינסה לשכנע אותך שכולו כבוד ונימוס, ואז יתגב ויבעט באחוריו. בבדיחותיו, בהפתעותיו ובשינויי הכיוון שלו טמונה פסיכולוגיה עמוקה: הוא מנגן/משחק לא רק בכליו ובצורותיו, אלא גם בקהליו."

הסימפוניה אינה זוכה להקלטות תכופות. תזמורה, כמקובל בראשית העידן הקלאסי, צמד אבובים, צמד קרנות, כלי קשת וקונטינאו עשוי צ'מבלו ובסון. כבר בפתיחת **הפרק הראשון** הלהט אוֹחֶזֶן: אחרי מפל אוקטבה המקדימה את נעירת החמור המנדלסונית המפורסמת, הכינורות הראשונים פוצחים בניסור נמרץ של עשרות צלילי לה, והמבע נמסר בגיוונים שונים לסקציות אחרות בסחרורים נשנים. בין תזזית לָה אחת למשנה, מבע שקט משתלט על האנסמבל, כאילו שתי דמויות מוצגות כאן חליפות, האחת סוערת והאחרת מהורהרת, המנהלות ביניהן דיאלוג או תחרות. קטעי הלה-מז'ור לאו דווקא עליזים, אלא ריתמיים-דרמטיים. הפרק נמוג כמעט בהפתעה, ודווקא בפראזה השקטה.

הפרק השני, האטי, גורם לנו לחשוב, בשל משקלו המשולש, כי המינואט כבר כאן. בתחילה רק כלי הקשת נושאים את נעימת שיר הערש הענוג, ואז גם כלי הנשיפה מצטרפים. ולפתע, השלווה מופרעת בתרועת פורטיסימו של הקרנות. תרועת צבא? כבאים? ספוילר: היא עוד תשוב.

הפרק השלישי הוא המינואט במקומו הצפוי, ובכך היידן יצר עקיבה של שני פרקים פנימיים שמשקלם 3/4 ושנגינתם לגטו, בניגוד לשני הפרקים הקיצוניים, המנונגים סטקאטו. במינואט כלי הקשת וכלי הנשיפה שחקנים שווים, והנושא הראשי של פרק ג' הוא גרסת לה-מז'ור של נושא בלה-מינור בפרק ב'.

הפרק הרביעי מגיע, ובו, בהיפוך מפרק ב', כלי הנשיפה זוכים בבכורה, בתרועות המזכירות את "מוסיקה על פני המים" של הנדל. והלא התרועת תרועות קיבלנו כבר בפרק ב'. הנה זה היידן: מה שנשמע חריג ולא מובן בתחילה, מתקבל עתה, בסיום, כאלמנט מאחד של סימטריה ושווי משקל.

המבקר ג'יימס אדמס כותב: "לרוע מזלם של תאורטיקני המוסיקה, אין למצוא אצל היידן "תקופות", כמו אצל פיקסו. נכון שמבני הסימפוניה שלו התחַכְמו לאורך השנים, אך נכון גם שיצירותיו הוכתבו על ידי מצבי רוחו המשתנים. בסימפוניה מס' 59 אנחנו מוצאים אותו במצב רוח מבודח".

Gustav Grossmann: Die Feuersbrunst

**אסטרהאזי, האם יש צורך להזכיר?

Fantasy of a New Life

Paul Goodwin conductor (UK)

Robert Murray tenor (UK)

Wolfgang Amadeus Mozart

Symphony no. 33 K. 319 in B-flat Major

Gerald Finzi (1901-1956)

Dies Natalis (Day of Birth),
cantata for voice and strings, op. 8

Intermission

Sir Michael Tippett (1905-1998)

Fantasia Concertante
on a Theme by Corelli
for String Orchestra

Franz Joseph Haydn (1732-1809)

Symphony no. 59 (Fire Symphony)
in A Major

Tel Aviv / Tel Aviv Museum of Art

Saturday, January 21 2017 at 20:00

Sunday, January 22 2017 at 20:00

Friday, January 27 2017 at 13:00

Jerusalem / Jerusalem Theater

Tuesday, January 24 2017 at 20:00

Rehovot / Weizmann Institute, Wix Auditorium

Wednesday, January 25 2017 at 20:00

Zichron Ya'akov / Elma Arts Complex

Saturday, January 28 2017 at 20:00

**We thank Prof. Shimon Sandbank and
Maestro Harvey Bordowitz for their assistance
with the program notes**

Program notes **Benny Hendel** Design **Hagit Maimon**
Cover Photography and Image processing **Itshak Nofech Mozes**

The Israel Camerata Jerusalem

Music Director and Founder: **Avner Biron**

Advisor: **Josef Bardanashvili**

The musicians

*principal player **assistant principal

1st Violin

Matan Dagan*
Natasha Sher*
Carmela Leiman**
Denice Djerassi
Yuki Ishizaka
Sophia Kirsanova
Roman Yusupov

2nd Violin

Hadas Fabrikant*
Eduard Reznik*
Arnold Kobiliansky
Michael Kontsevich
Keren Shoshani
Omri Tzach

Viola

Michael Plaskov*
Doron Alperin
Boris Rimmer
Eduard Shubaev

Cello
Marina Katz*
Zvi Orleansky*
Alexander Sinelnikov**

Bass

Dmitri Rozenzweig*
Alexander Osipenko

Flute
Esti Rofé*

Oboe
Muki Zohar*
Ori Meiraz

Bassoon

Mauricio Paez*
Kristijonas Grigas

French Horn

Alon Reuven*
Ruth Varon

Timpani

Karen Phenpimon-Zehavi*

Guest musicians: Yefim Eisenstadt, cello; Yizhar Karshon, harpsichord.

Board of Directors and Members of Association

*Member of the board

Prof. Ruth Arnon*, Chairman	Prof. Shlomo Biderman	Izaak Elron	Prof. Moshe Hadani*	Dov Shafir
Jacob Aizner*	Dr. Yoram Blachar*	Prof. Menachem Fisch	Prof. Uri Karshon	Baruch Shalev
Dr. Hanan Alon	Prof. Shmuel Cabilly	Orly Fruman*	Raanan Kop, CPA*	Roni Zehavi*
Avner Azulay*	Ruth Cheshin*	Prof. Benny Geiger*	Nissim Levy	Yehuda Zisapel
Talma Barabash-Knoller, CPA	Ilan de Vries*	Efrat Weiman Gershony*	Moshe Michles*	
Prof. Avi Ben Basat	Robert Drake	Yair Green*	Prof. Dafna Schwartz*	

Administration

General Manager: Ben-Zion Shira	Marketing Manager: Tamar Umansky	Stage Manager: Valery Aksyonov
Administrative Manager: Michael Kontsevich	Sales Manager: Dagan Feder	Legal Advisor: Adv. Ami Folman
Producer: Anat Richter	Sales: Miriam Raskin	Accountant: Sarit Yitshaki
	Librarian: Tamar Reiss	

Office: 13 HaHagana St. (HaGiv'a HaTsarfatit) Jerusalem | Tel: +972-2-5020503 Fax: +972-2-5020504

Internet: www.jcamerata.com | Email: info@jcamerata.com

The Orchestra is supported by: The Ministry of Culture and Sport | The Municipality of Jerusalem
and by the generous support of various donors.

33 SEASON
2016-2017

 THE ISRAEL CAMERATA JERUSALEM
MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON

Fantasy of a New Life